

Dank Jan Weierink voor je introductie. Wat een mooie en waardevolle verhalen hebben we al mogen horen. Ben diep onder de indruk van de nalatenschap van Jan Willem Racer en vooral hoe actueel die heden ten dage nog is. In de eerste plaats is het eer en genoeg om vandaag J.W. Racerprijs te mogen uitreiken aan de heer Guus Goorhuis. Een prijs die niet alleen talent en inzet erkent. Maar ook de geest viert van een man die zijn tijd ver vooruit was. Jan Willem Racer was niet zomaar een advocaat of rechtsgeleerde uit Twente. Hij was een denker, een verbinder, een man met een scherp verstand én een diep rechtvaardigheidsgevoel.

Het verzoek van de stichting om tijdens deze feestelijke bijeenkomst mijn licht te laten schijnen over het belang van Racer voor onze democratie en de Twentenaren in het huidige tijdsgewricht heeft mij wel aan het denken gezet. Want zijn werk en gedachtegoed raakte niet alleen de rechtszaal. Maar ook het dagelijks leven van de mensen in Ootmarsum en Oldenzaal. In zijn tijd was hij een baken van kennis én karakter. Een man die met zijn voeten in de Twentse klei stond. Maar met zijn hoofd en hart bij de grote ideeën van zijn eeuw.

Want Racer was, zoals we weten, een patriot. Dat betekende in zijn tijd kritisch durven denken. Ook tegenover de macht. Hij stond tegenover de Oranjegezinden in de Republiek der Nederlanden. Niet uit rebellie. Maar uit overtuiging. Hij geloofde in vrijheid, gelijkheid en redelijkheid. De idealen van de Verlichting die de mens uitnodigden om zélf te denken. Om te vertrouwen op verstand en dialoog. Om te bouwen aan een rechtvaardige samenleving waarin ieder mens telt.

Als we daar vandaag bijilstaan. Zien we hoe actueel die denkbeelden nog altijd zijn. Want ook in onze tijd wordt het debat harder. De polarisatie scherper. En het vertrouwen in overheid en instituties brozer. Juist dan is het goed om te herinneren aan mensen als Jan Willem Racer. Die ons leert dat de kracht van democratie niet ligt in de schreeuw. Maar in het luisteren. Niet in het gelijk van de meerderheid. Maar in de redelijkheid van het gesprek. Met aandacht en zorg voor de minderheid.

De J.W. Racerprijs is daarom niet alleen een eerbetoon aan een groot jurist en rechtsgeleerde. Maar ook een uitnodiging om in zijn geest te blijven denken en handelen. Om de democratische rechtstaat te koesteren. Niet als iets vanzelfsprekends. Maar als iets wat dagelijks onderhoud vraagt. En om telkens opnieuw te zoeken naar balans: tussen vrijheid en verantwoordelijkheid. Tussen individu en gemeenschap. Tussen traditie en vooruitgang.

Vandaag vieren we die geest van redelijkheid, rechtvaardigheid en vooruitgang. En we doen dat hier. In het hart van Twente. Waar de geschiedenis voelbaar is in de taal. De gebruiken. En de verbondenheid tussen mensen. Of, om het in goed Twents te zeggen: *“t Gaat niet um wie’j bunt, maor um wat wie’j samen doet.”* Die redelijkheid, die Twentse nuchterheid. Dat is iets wat we nu goed kunnen gebruiken.

Met dit bruggetje maak ik dan de mooie overstap naar laureaat Guus Goorhuis. Ik ga het hele juryrapport niet nog eens voorlezen. Maar zijn decennialange onderzoek naar en promotie van de Twentse cultuur, geschiedenis en taal sluit eigenlijk naadloos bij het gedachtengoed van J.W. Racer. Je eigen identiteit, taal, tradities en cultuur moet je koesteren en in ere houden.

Wellicht dat daarom juist mensen uit Twente zoveel verbondenheid met elkaar voelen. Dat noemen we Noaberschap! Hou dat Twentse DNA vast zou ik zeggen. Dat is heel waardevol! Voor mij is het dan ook een grote eer om als Commissaris van de Koning van de provincie Overijssel de J.W. Racerprijs uit te reiken aan Guus Goorhuis.

Van harte gefeliciteerd met de J.W. Racerprijs. U treedt in de geest van een groot denker. En u bewijst dat de Twentse redelijkheid en nuchterheid met zijn eigen cultuur, traditie, gebruiken en taal nog altijd toekomst hebben. Mag ik nu een groot en overweldigend applaus voor Guus Goorhuis.

Ir. A.P. (Andries) Heidema

13 november 2025